

WIADOMOŚCI GOSPODARCZE

Nr. 4.

W Krakowie 18 lutego 1916.

Rocznik I.

Drukowane jako rękopis. — Przedruk dozwolony jedynie z podaniem źródła.

„WIADOMOŚCI GOSPODARCZE“

Izby handlowej i przemysłowej w Krakowie pojawiają się w miarę potrzeby. Wysyłka odbywa się bezpłatnie. Instytucje, korporacje oraz kupcy, rękodzielnicy i przemysłowcy okręgu Izby otrzymują

„WIADOMOŚCI GOSPODARCZE“

za ustnem lub pisemnem zgłoszeniem w biurze Izby handlowej i przemysłowej w Krakowie, ul. Długa 1. p., Tel. Nr. 2318.

— Bez odpowiedzialności. —

Cel wydawnictwa.

„WIADOMOŚCI GOSPODARCZE“

informować mają periodycznie koła kupieckie, rękodzielnicze i przemysłowe o pojawiających się licznie zarządzeniach w różnych dziedzinach życia gospodarczego.

Obok przeglądu nowych rozporządzeń zamieszczać będą „WIADOMOŚCI“ ważniejsze dla świata gospodarczego ogłoszenia władz i urzędów, rozpisanie dostaw, oferty na towary sprowadzane z państw neutralnych, zmiany w przepisach o zagranicznym ruchu towarowym, donioślejsze zarządzenia w dziedzinie kolejnictwa i komunikacji pocztowej itd., przyczem znaleźć ma także uwzględnienie rozwój stosunków z Królestwem Polskiem.

Wydawnictwo Izby handlowej i przemysłowej wspomóż ma działalność krajowej prasy codziennej, która w szczupłym tylko rozmiarze uwzględniać może żywotny dla szerzego przemysłowców i kupieckich dział fachowych wiadomości gospodarczych.

Ograniczenia obrotu.

Ograniczenie obrotu zbożem, owocami strączkowymi i produktami młynskimi z zagranicy celnej.

W myśl wydanego dnia 16. września 1915 rozporządzenia ministeryjnego (Dz. p. p. 270) mogły wszelkie zboża, owoce strączkowe oraz powstałe z nich produkty i odpady, sprowadzone z zagranicy celnej w obręb królestw i krajów reprezentowanych w Radzie państwa, wejść w obrót wewnętrzny tylko za pośrednictwem wojennego Zakładu obrotu zbożem.

Wedle rozporządzenia ministeryjnego z dnia 6. lutego 1916 (Dz. p. p. 31) rozszerzono powyższe postanowienie na następujące artykuły:

Orkisz, tatarska, proso, kłkolnica, wyka oraz produkty i odpady powstałe z nich przez mielenie, lupanie lub krupienie, dalej nasiona olejne a mianowicie nasiona bawełny, konopi, gorczycznika, kanaru, dyni, siewki lniiane, nasiona maku, rzepaku, gorczyca, ciemierzycznika (Sesamsamen), słoneczników oraz wyrabiane z nich makuuchy, wreszcie sól i suszone odpady buraków.

Wydanie i przywóz towarów.

Ograniczenie importu towarów zbytkownych.

I.

W myśl rozporządzenia ministeryjnego z dnia 5. lutego 1916 Dz. p. p. 35. zakazany został przywóz i przewóz następujących towarów, o ile te towary pochodzą z państwa, pozostającego na stopie wojennej z Austro-Węgrami, albo z kolonii tychże państw. — Należą tutaj: szafran, figi w pudełkach, skrzynekach, koszykach itp., pomarańcze, daktyle, ananasy, brzoskwinie, morele, wiśnie, jabłka, gruszki, pigwy, trufle, świeże kwiaty, trawy, gałęzie ozdobne, skórki ptasie, włosy ludzkie, pióra strojne niefryzowane, palone gorące napoje z wyjątkiem rumu, wina w beczkach i fiaskach, wina musujące, kapary, koronki, batysty, gazy, li-

non oraz inne delikatne tkaniny, wełniane szale i tkaniny szalowe, koronki i chustki koronkowe, materye tiulowe, dywany węzłowe, inne dywany na podłogę i dywany filcowe (także drukowane), towary jedwabne i półjedwabne, sztuczne kwiaty, wyrabiane w całości lub częściowo z materiałów tekstylnych, ozdobne pióra fryzowane i wyroby z nich, kapelusze wszelkiego rodzaju, ubrania, stroje i inne szyte przedmioty z materiy, towary szycarskie w wytwornej oprawie (z wyjątkiem pendzli), papier cygaretkowy, rękawiczki skórkowe, towary z pianki morskiej, lawy, celuloitu i t. d. z wyjątkiem niewyświetlonych filmów, towary szyldkretowe, prawdziwe lub imitacje, płyty suche dla celów fotograficznych, płyty marmurowe i alabastrove, pióra do pisania i oprawki, towary lyońskie, perfumowane ocy, tuszcze i olejki, aromatyczne esencje alkoholowe, perfumerye oraz kosmetyki.

O ile wliczone artykuły pochodzą z państw neutralnych, ma dysponujący nimi obywatel tutejszy przedłożyć urzędowi cłowemu pisemne oświadczenie, że przesyłka nie pochodzi z państw nieprzyjacielskich lub ich kolonii i własnoręcznie podpisem zareczyć prawdziwość oświadczenia. Przy wyrobach tekstylnych i konfekcyjnych oświadczenie to zawierać ma także zapewnienie, że towary powyższe nie były na obszarach nieprzyjacielskich przerabiane. Co się tyczy owoców, świeżych kwiatów i wina musujących ma dysponujący wykazać się poświadczeniem konsula austro-węgierskiego urzędującego w kraju, z którego towary importowano. Przy innych towarach wystarczy przedłożenie legalizowanego urzędowego poświadczenia państwa, wytwarzającego dany towar, albo wreszcie frachtów, papierów okrętowych, rachunków, listów kupieckich itd.

II.

Drugie rozporządzenie ministeryjne z dnia 5. lutego 1916. (Dz. p. p. 36) postanawia, iż przy imporcie wyszczególnionych poniżej towarów nie będą więcej przyjmowane przy opłacie cła przekazy Banku austro-węgierskiego na złote monety, czyli że przy imporcie tych towarów należy uścić cło gotówką w złocie. Należą tutaj: szafran, tytoń i wyroby tytoniowe, ostrygi, homary, koniak, likiery, esencje ponczowe i inne palone gorące napoje, wina zwykłe i musujące, kawior surogaty kawioru, towary bawełniane najlepszej jakości, koronkowe firanki, story, witraże itp. tkaniny siatki na meble, tiule, koronki, chustki koronkowe, gazy i inne delikatne tkaniny, hafty lniiane, wełniane, jedwabne, półjedwabne, jak również hafty na bawełnie, aksamit wełniany, jedwabny, półjedwabny, dywany węzłowe i na podłogi, tkaniny jedwabne i półjedwabne, jedwabne i półjedwabne towary trykotowe i włóczkowe, wstążki jedwabne i półjedwabne, sztuczne kwiaty wyrabiane w całości lub częściowo z materiy tekstylnych, pióra strojne fryzowane i wyroby z nich, sztuczne futra z piór, peruki i inne wyroby z włosów ludzkich, ubierane kapelusze, wachlarze, parasole i parasolki jedwabne, z koronek i haftów, suknie, bielizna, towary modne i inne szyte przedmioty, przy których wymieniony w rozporządzeniu niniejszem wytwór przemysłu tekstylnego ma stanowić podstawę do obliczenia cła, tkaniny i materye trykotowe wyrabiane całkiem lub częściowo z jedwabiu, fioletu lub jedwabu sztucznego, powleczone kauczukiem lub połączone wkładkami kauczukowymi, dalej tkaniny elastyczne, towary trykotowe, pasmanteryjne z jedwabiu, fioletu lub sztucznego jedwabiu, ubrania i inne przedmioty zrobione z jedwabiu, fioletu lub sztucznego jedwabiu przez lepienie, szycie itp., futra konfekcyjonowane i niekonfekcyjonowane z delikatnych skór, wyroby z pianki morskiej, lawy, bursztynu, agatu, kości słoniowej, masy perłowej lub szyldkretu, towary galanteryjne, męskie i damskie ozdoby sncerskie z drzewa lub innego materiału, wyroby kamienne delikatne z wyjątkiem kulek do zabawy, wyroby żelazne i metalowe, złożone, posrebrzane lub połączone z delikatnymi materiałami z wyjątkiem zakończeń gromochronów, towary lyońskie z metalu nieszlachetnych lub aliaży metalowych, wyroby złote, srebrne i platynowe, różne towary w oprawach z metalu szlachetnych, wyroby z prawdziwych i nieprawdziwych koralu, z nieprawdziwych pereł, z granatów, nieoprawione kamienie szlache-

rne i półszlachetne, dalej korale cięte i prawdziwe perły, wyroby z kamieni półszlachetnych i instrumenty optyczne w oprawie z masy perłowej, szyldkretu, kości słoniowej, srebra, złota i platyny, dalej koperty dla instrumentów optycznych z masy perłowej, szyldkretu i kości słoniowej, fonografy, gramofony itd. oraz używane do nich płyty, role, fortepiany, pianina, harmonie, itp. zegarki kieszonekowe w złotych kopertach, złote koperty do zegarków kieszonekowych, perfumerye oraz środki kosmetyczne.

Sprowadzanie leków z Niemiec.

Wydane na podstawie reskryptu Namiestnictwa z dnia 14. listopada 1915. zarządzenia, dotyczące przywozu z Niemiec leków, przetworów aptecznych i wyrobów chirurgicznych uległy obecnie pewnym zmianom. Podania o zezwolenie na wywóz powyższych artykułów przedkładać należy do widowania w Departamencie sanitarnym Ministerstwa spraw wewnętrznych nie w 7-miu jak dotychczas, ale w 8-miu oddziałach. Poświadczone w ten sposób prośby, które wnoszą wyłącznie uprawnieni kupcy względnie wytwórcy, przedkładać należy e. k. Ambasadowi austro-węgierskiej w Berlinie.

Pierwszą prośbę zaopatryć ma poświadczeniem Izba handlowa i przemysłowa; dalej zwraca się uwagę, że ilości poszczególnych artykułów podawać należy nie tylko w cyfrach, ale i słowami.

Do podań należy dołączyć odpowiednią ilość dużych, opłaconych kopert z napisem K. u. k. österr.-ung. Botschaft (Kommerz-Direktion) Berlin N. W. 40., Kronprinzstr. 12.

Bliższych informacji oraz formularzy podań udziela Izba handlowa i przemysłowa w Krakowie.

Zakazy wywozu z Niemiec.

Nowy zakaz wywozu względnie przewozu z Niemiec obejmuje: wszelkiego rodzaju cement mielony, niemielony, bity, mielone wapno oraz tryplę.

Zezwolonym jest natomiast wywóz z Niemiec klepanej pozłotki i płynnego złota (Glanzgöld).

Uregulowanie wywozu towarów z Turcji.

W sprawie wywozu środków spożywczych oraz surowców z Turcji do państw sprzymierzonych wydała powołana w tym celu do życia komisya następujące zarządzenia:

Kupcy chcący wywieźć towar z Turcji muszą przedłożyć Dyrekcji dla spraw eksportowych podania o zezwolenie na wywóz, a następnie wysłać towar do urzędu cłowego, który po zbadaniu go wydaje poświadczenie (Bejanamé).

Podobnie przy załadowaniu podlegają towary drugi raz zbadaniu, a wysyłka ich odbywać się może wyłącznie w plombowanych wagonach lub lukach okrętowych.

Sprawy wywozu z Bułgarii.

Najnowsze zakazy z Bułgarii obejmują jaja oraz sól.

Zniesionym został natomiast zakaz wywozu drzewa farbierskiego (Sumach).

Zakazy wywozu z państw neutralnych.

Zakaz wywozu z Holandyi obejmuje automobile i ich części składowe, stary papier i papierowe odpady oraz nasiona szparagowe.

Zezwoleń na wywóz owoców strączkowych z Holandyi udzielać się będzie tylko tym eksporterom, którzy już przed 1. sierpnia 1914. zajmowali się wywozem tychże owoców.

Na wywóz nasion lnu z Holandyi otrzymywać można zezwolenia bez żadnych ograniczeń.

Nowy zakaz wywozu z Norwegii dotyczy saletry chilijskiej.

Sprawy przemysłowe.

Przydział przędzy czesankowej.

Ministerstwo handlu przyznało Izbie handlowej i przemysłowej w Krakowie poza ogólnym kontyngentem pewną ilość przędzy czesankowej, przeznaczoną do użytku przy wyrobie sukna wojskowego.

Po porozumieniu z organizacją interesentów przemysłu wełnianego, rozdzieliła Izba kontyngent przędzy pomiędzy następujące przedsiębiorstwa okręgu:

S. et L. Arzt, w Tarnowie,
Zajączek i Lankosz, w Kętach,
Plutzar et Brüll, w Białej,
Rudolf Strzygowski w Białej.

Sprawy handlowe.

Sprowadzanie wieprzowiny i tłuszczów wieprzowych z Węgier.

Ministerstwo handlu zawiadamia, że po doprowadzeniu do końca pertraktacji z rządem węgierskim wydane zostaną nowe ważne zarządzenia w sprawie poświadczeń transportowych przy wywozie wieprzowiny i tłuszczów wieprzowych z Węgier do Austrii.

W sprawie ruchu handlowego między Niemcami a Królestwem Polskiem.

Urzędowe Biuro handlowe (Handelsstelle) niemieckich Izb handlowych, założone w jesieni ubiegłego roku celem rozwinięcia ruchu handlowego między państwem niemieckim a okupowanym obszarem Królestwa Polskiego, zwołało na dzień 29. stycznia 1916. zwyczajne zgrupowanie reprezentantów do Berlina. Wedle sprawozdania wydziału przystąpiło dotąd do Biura 65 Izb handlowych ze wszystkich części Rzeszy.

Ponieważ w miarę rozwoju Biura również ilość firm, korzystających z jego pośrednictwa szybko wzrasta, wzmogła się też nadzwyczajnie działalność Biura, zwłaszcza odkąd nie pobiera się należytych za zawarte za jego pośrednictwem interesów, a korzyści, wynikające dla sfer kupieckich z przyznanej Biuro wolności cenzury i innych ułatwień wyraźnie się zaznaczają.

Rozległa działalność rozwinęło także Biuro w wyszukiwaniu odpowiednich zastępców, jak i w pozasądowym ściganiu pretensyi. Suma przekazanych mu do zrealizowania pretensyi, przekroczyła już 2 miliony marek.

Władze niemieckie na terenie okupowanym sięgają często bardzo informacyj oraz opinii Biura handlowego.

Na zgrupowaniu podniesiono między innymi potrzebę urządzenia wystawy przemysłowej lub specjalnych wystaw, celem zapewnienia sobie i po wojnie zbytu towarów niemieckich na obszarze okupowanym. Przewodniczący postanowił poddać tę sprawę głębszemu rozważeniu.

Dalej polecono Dyrekcji w Warszawie, ażeby w porozumieniu z odnośnymi władzami administracyjnymi starała się wpłynąć na liczny udział przemysłowców z terenu okupowanego w wiosennych jarmarkach lipskich.

W końcu uchwalono wydać nowe pouczenie (Merkblatt) o istocie i organizacji Biura oraz zbiór przepisów, odnoszących się do ruchu pocztowego, telegraficznego i telefonicznego między Niemcami a Królestwem Polskiem; oba pisma rozysłać się będzie bezpłatnie niemieckim Izdom handlowym.

Żywe zainteresowanie, z jakim się spotyka Biuro wedle sprawozdania „Muzeum handlowego“ w świecie kupieckim, daje rokowanie, że zdoła ono nie tylko obecnie oddawać kupiectwu pożyteczne usługi, ale i w przyszłości stanowić ma organizację niemieckiego handlu dla ruchu z Polską.

Jarmarki lipskie.

Dzięki staraniom odnośnych czynników uwalnia niemiecki Zarząd wojskowy obywateli austro-węgierskich, udających się na jarmark do Lipska w czasie między 1. a 12. marca wyłącznie od obowiązku wizy konsularnej, o ile wykażą się przepisanym paszportem oraz legitymacją Izby handlowej, stwierdzającą, że dana osoba jest godną zaufania i odbywa podróż celem odwiedzenia jarmarków lipskich.

Dalej idące ułatwienia okazały się z przyczyn natury wojskowej niemożliwymi.

Celem szybszego zbadania dokumentów na stacjach granicznych zaleca się wcześniejsze wysłanie druków i papierów. Niemieckie zarządy kolejowe

